

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **E. P.**, bývajúceho v M., zastúpeného JUDr. M. K., advokátom, v M., proti žalovaným 1/ **C., a.s. D.**, a 2/ **JUDr. J. Š.**, správcovi konkurznej podstaty úpadcu Z., o **vydanie bezdôvodného obohatenia**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 23 C 219/2005, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 19. apríla 2011 sp. zn. 6 Co 46/2010 rozhodol

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I v poradí druhým rozsudkom zo 7. decembra 2009 č.k. 23 C 219/2005-322 uložil žalovanému 1/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 1 011,07 Eur s 9% úrokom z omeškania ročne od 3. septembra 2004 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti súd žalobu voči žalovanému 1/ vylúčil na samostatné konanie. Vo vzťahu k žalovanému 2/ žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania účastníkov a štátu si vymienil rozhodnúť vo vylúčenom konaní. Pri rozhodovaní vychádzal z ustanovenia § 451 Občianskeho zákonníka v spojení s § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a z vykonaného dokazovania, z ktorého uzavrel, že tým že žalovaný 1/ užíva nehnuteľnosť o výmere 155 m² vlastnícky patriacej žalobcovi vzniklo mu za obdobie od 3. septembra 2004 do februára 2009 bezdôvodné obohatenie v sume 1 011,07 Eur. Preto v tejto časti žalobe vyhovel. Vo vzťahu k žalovanému 2/ žalobu zamietol. Poukázal na to, že žalovaný 2/ namietal premlčanie uplatneného nároku žalobcom od roku 2001, predovšetkým z dôvodu

speňažovania majetku úpadcu Z. z roku 2000, pre ktoré nemôže zodpovedať žalovaný 2/ za vydanie bezdôvodného obohatenia za žalované obdobie, teda od roku 2004. O trovách konania účastníkov a o trovách štátu si vymienil rozhodnúť vo vylúčenom konaní.

Na odvolanie žalobcu proti zamietajúcemu výroku súdu prvého stupňa Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 19. apríla 2011 sp. zn. 6 Co 46/2010 potvrdil rozsudok v napadnutej časti, v ktorej bola žaloba voči žalovanému 2/ zamietnutá v plnom rozsahu. Odvolací súd sa v dôvodoch rozsudku k žalobcom tvrdeným vadám (§ 205 ods. 2 písm. a/ c/ d/ f/) vyjadril ku každej osobitne so záverom, že v prejednávanej veci tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené. Dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa považoval za dostatočné pre úplné zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotené v súlade s § 132 O.s.p., z dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver. K námietke žalobcu, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a arbitrárne odvolací súd uviedol, že prvostupňovému súdu nemožno vytknúť, že by svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil spôsobom zakotveným v ustanovení § 157 ods. 2 O.s.p. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa sa odvolací súd v ďalšom venoval pasívnej legitímácii žalovaného 2/ a v tejto súvislosti sa podrobne zaoberal tvrdeniami žalobcu ohľadne kúpnej zmluvy uzavretej 1. júna 2000 medzi žalovaným 1/ ako kupujúcim a žalovaným 2/ ako predávajúcim a jej právnymi dôsledkami na prejednanú vec. Odvolací súd považoval za nepochybné, že predmetom označenej zmluvy bol predaj a následná kúpa nehnuteľnosti, pričom nešlo o kúpu veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré by mali slúžiť na prevádzkovanie podniku, nejednalo sa teda o predaj podniku v zmysle § 479 až 488 Obchodného zákonníka, ale išlo o kúpnu zmluvu uzavretú podľa § 588 a nasl. Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na uvedené mal za to, že nie je možné vychádzať z ustanovenia § 477 ods. 1,3 Obchodného zákonníka, podľa ktorého na kupujúceho prechádzajú všetky práva a záväzky, na ktoré sa predaj vzťahuje a predávajúci ručí za splnenie prevedených záväzkov kupujúcim. Odvolací súd námietku žalobcu, že žalovaný 2/ ručí za splnenie záväzkov žalovaným 1/ v súvislosti s užívaním predmetnej nehnuteľnosti, či už žalovaným 1/ po uzavretí kúpnej zmluvy z 1. júna 2000 alebo predtým žalovaným 2/ resp. jeho právnym predchodcom alebo spoločnosťou Z. a.s., nepovažoval za dôvodnú. Odvolací súd za odňatie možnosti konať pred súdom nepovažoval doručenie písomného vyhotovenia rozsudku účastníkom resp. ich právnym zástupcom po vyhlásení rozsudku súdom osobne do vlastných rúk, pretože takýto postup je v súlade s § 158 ods. 2 a § 45 ods. 1 veta prvá O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorý ho navrhol zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., t.j. že mu bola odňatá možnosť pred súdom konať a ako dovolací dôvod uvádzal nesprávne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Súd prvého stupňa mu odňal možnosť konať pred súdom keď sa nevyporiadal so všetkými jeho tvrdeniami a odvolací súd v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozsudku náležite nevenoval pozornosť jeho vyjadreniu k zamietnutiu žaloby voči žalovanému 2/. Trval na tom, že vzťah medzi žalovaným 1/ a 2/ je rýdzo obchodno – záväzkový, založený na základe kogentného ustanovenia § 477 ods. 3 Obchodného zákonníka v spojení s ustanovením § 310 a § 312 Obchodného zákonníka. Vyčítal najmä súdu prvého stupňa, že sa nevyporiadal s jeho procesným právom a efektívnymi faktami vo veci samej, pretože po jeho vyjadrení vyhlásil rozsudok a zároveň bol účastníkom konania rozsudok doručený. Zápisnicu z pojednávania mu súdy nedoručili i napriek tomu, že o to požiadal, čím došlo k narušeniu dôvery účastníka konania (zo zápisnice o pojednávaní zo 7. decembra 2009 nevyplýva táto požiadavka žalobcu – poznámka dovolacieho súdu). Podľa jeho názoru rozhodnutia oboch súdov nespĺňajú náležitosti uvedené v ustanovení § 157 ods. 2 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p. Súdy mali vo svojich odôvodneniach uviesť, aké dôkazy vykonali, k akým skutkovým zisteniam dospeli z uvedených vykonaných dôkazov, z akých skutkových zistení vychádzali, a z akých dôkazov tieto vzali za preukázané, akými úvahami sa riadili pri hodnotení dôkazov a podľa akých právnych predpisov jeho námietku právne posúdili. Z hľadiska právneho posúdenia veci trval na tom, že medzi žalovanými ide o obchodno- záväzkový vzťah, založený na základe kogentného ustanovenia § 477 ods. 3 Obchodného zákonníka a preto pokiaľ súdy vychádzali z iného právneho názoru nemožno ho považovať za správny (§§ 476, 477 a nasl. Obchodného zákonníka) a zamietnutie žaloby voči žalovanému 2/ za predčasné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je

prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil, neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejde ani o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že dovolací súd doposiaľ nerozhodoval.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/, tohto ustanovenia. Existencia žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení dovolací súd nezistil.

S prihliadnutím na obsah dovolania, v ňom zvolenú argumentáciu a vytýkané nesprávnosti sa dovolací súd osobitne zameril na otázku, či v dôsledku postupu odvolacieho súdu nebola žalobcovi odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatniť procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom a týmto postupom odňal účastníkovi konania procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Napríklad môže ísť o právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované

dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci.

Pokiaľ žalobca vyvodzoval odňatie možnosti pred súdom konať zo záverov súdov, že žalovaný 2/, za splnenie záväzkov žalovaným 1/ v súvislosti s užívaním predmetnej nehnuteľnosti neručí, táto námietka svedčí o názore dovolateľa, že k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. došlo v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci. Dovolací súd preto považuje za potrebné uviesť, že ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti pred súdom konať (ako už bolo vyššie uvedené) do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pretože právnym posudzovaním veci súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné práva účastníka.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Jedným z aspektov na spravodlivý proces je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkové relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (IV. ÚS 115/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán avšak s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, I. ÚS 353/06, II. ÚS 220/08, III. ÚS 12/07, IV. ÚS 163/08).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 219 ods. 2 O.s.p. dáva odvolaciemu súdu možnosť, v prípade, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

V preskúmvanej veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nesplnení zákonných podmienok pre priznanie žalobcom uplatneného nároku vo vzťahu k žalovanému 2/ dostatočne doplnil a zrozumiteľne vysvetlil odvolací súd. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku dalo odpoveď na skutkovo a právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo nemohlo byť vyhovené žalobe vo vzťahu k žalovanému 2/. Okolnosť, že táto odpoveď neúspešného žalobcu neuspokojuje, neznamená, že odôvodnenie nespĺňa parametre zákonného rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p.; za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv či požiadaviek žalobcu.

Možno zhrnúť, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Podľa dovolacieho súdu skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok požiadavky zákona na odôvodnenie rozsudku spĺňa.

Dovolateľom namietané nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) je síce prípustným dovolacím dôvodom, samotné ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnúť

rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmaniu a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., a dovolacím súdom neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243 b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie ods. 2 tohto ustanovenia, keďže žalovaným v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. septembra 2011

JUDr. Eva S a k á l o v á , v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová